

ءُجامسپ بازىكباي ۋلى

وەمىرىءى

شىنجىياڭ حالىق باسپاسى

ڄامساپ بازیکبای ۋى

عوْمَرْ آي

شىنجياڭ حالىق باسپاسى
2007 ئورىمجى

图书在版编目 (CIP) 数据

人性感悟：哈萨克文/加木沙甫·巴孜克白著.— 乌鲁木齐：
新疆人民出版社，2007.10

ISBN 978—7—228—11271—5

I. 人… II. 加… III. 诗歌—作品集—中国—当代—哈萨克语
(中国少数民族语言) IV. I227

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2007) 第 159823 号

责任编辑： 哈布丁
白山

校 对： 高哈尔

封面设计： 刘堪海

人性感悟 (哈萨克文)

加木沙甫·巴孜克白 著

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路 348 号 邮编：830001)

新疆新华书店发行

新疆八百印务有限公司印刷

850×1168 毫米 32 开本 8.25 印张

2007 年 10 月第 1 版 2007 年 10 月第 1 次印刷

印数：1—1500

ISBN 978—7—228—11271—5 定价：15.00 元

قايدەن قادر ۋىلى	جاۋاپتى رەداكتورى:
بەيسەن اباقايەۋ	
گاۋھار عالىم قىزى	جاۋاپتى كوررەكتورى:
ليۋ كانحاي	مۇقاباسىن جوبالاعان:

ءومر - اي

*

شينجياڭ حالىق باسپاسى باستىرىدى
 (ءۇرمۇجى قالاسى، وئۇتۇستىك ازاتىق كوشىسى، 348 - اۋلا)
 شينجياڭ شىنھۇا كىتاب دۆكەننەن تاراتىلدى
 شينجياڭ «باباي» باسپا سەتىرى شەكتى
 سەزىكتىگىننە باسلدى
 فورمات 1168×850 1/32 ، 8.25 باسپا تاباق
 2007 - جىل، قازان، 1 - باسپاسى
 2007 - جىل، قازان، 1 - باسىلۇنى
 تىراجى: 1500 — 1
 ISBN 978 — 7—228—11271—5
 باعاسى: 15.00 يۈان

مُجاھسَاب بازىكىبائى ۋەسى

اقىن جۇبایمەن بىرگە

اقىنىڭ وتىباسى

اۆتۈر ساپاقتا ستارىمەن بىرگە

اۆتۈر مۇروپا جەرىندە

باسپادان

فیلوسوفیا علمینىڭ پروفېسسورى، اقىن، اۋدارماشى جامساپ بازىكباي ۋلى 1944 - جىلى التاي ايماعىنىڭ جەممەنىي اوذانىدا مالشى شاڭىراغىندا ۋىسىر ھىرىجىن اشقان. 1963 - جىلى ورتا مەكتەپتى ۋۇزدىك ناتىجەمەن ئېتىرىپ، 1963 - جىلى قىرکۈيەكتەن 1965 - جىلى شىلدەگە دەيىن ورتالىق ۋلتتار داشۋەسىنىڭ دايىندىق كلاسىندا وقىعان. 1965 - جىلى قىرکۈيەكتەن 1970 - جىلى شىلدەگە دەيىن بەيجىڭ يەدأگوگىكا داشۋەسىنىڭ ساياسى - ائارتۇ فاكۇلتەتنەن وقۇ تاۋىسقان.

اقىننىڭ تىرناق الدى ولهى 1964 - جىلى «شىنجىاڭ ادەبىيەتى» (فازىرگى «شۇعىلا») جۇرنالىندا جارىق كورگەن. سودان بىرى ئۆزۈلى باسىلىمىداردا ھى جۇزدەن اسا ولهڭ، بىرئەشە داستان، پۇھماڭار جارىالادى. شىنجىاڭ حالىق باسپاسىنان، ۋلتتار باسپاسىنان، شىنجىاڭ جاستار باسپاسىنان جارىق كورگەن توپتىق جىر جىناقتاردا كۆپتەگەن ولهڭدەرى جارىالاندى. وسىمن بىرگە ادەبىي اوذارماعا ات سالىسىپ، باسقالارمەن بىرگە جانە جەكەلمى «پوتىيە ولهڭدەرسەن ناڭداماللار»، «ماركس ولهڭدەرىنەن ناڭداماللار»، «چىن يى ولهڭدەرىنەن ناڭداماللار»، «لى زىچىڭ» رومانى سياقتى تۈنۈدىلاردى اوذاردى.

اوئور وز كاسىبىنە سەكسەننەن ارتىق علمى زەرتتەۋ ماقلالارин جارىالادى، مەملەتكەتتىك جانە اوتونوميالى رايوندىق زەرتتەۋ تاقىرىپتارىنا قاتىنastى. وسىنىڭ شىننە 1994 - جىلى قىرکۈيەكتە حالىقارىق علمى تالقى جىنىنىدا وقلغان علمى

ماقالاسى: «ماناس ھپسىندادى فيلوسوفىالىق يىدەيالار جونىندهگى العاشقى زەرتىدۇ» جانە «ھۆروپا فيلوسوفىياتنىڭ قىسقاشا تارىخى» دەگەن كىتابى مەن «دىالەكتىكالىق جالپىلىق بايلانس جانە ھكولوگىيالىق تەپ - تەڭدىك» سياقتى ماقالالارى اوّتونومىيالى رايوندىق سېلىقтарدى ھنشىلدە.

اوّتور جو عارىدا عىدىاي ھلەۋلى ھېبەك، زور تابىسى ئۇشىن 1998 - جىلى جەلتوقساندا اوّتونومىيالى رايوندىق حالق ۋىكمەتى جاعىنان «ۇزدىك كاسپىتىك تەھىنيكا قىزمەتكەرى» بولىپ باعالاندى. 2001 - جىلى جەلتوقساندا مەملەكتىك كەھىتىك ھەۋەستىڭ ھەركەش قوسىمشا قاراجاتىنان يېڭىلىكتەنتىن ۇزدىك مامان بولىپ باعالاندى. 2002 - جىلى ماۋسىمدا اوّتونومىيالى رايوندىق پارتىكوم جانە حالق ۋىكمەتى جاعىنان «ھەركەش ھېبەك كورسەتكەن ۇزدىك مامان» دەگەن داڭق كۆوالىگىن الدى.

اوّتور قازىز مەملەكتىك دىالەكتىكالىق ماتەريالىزム قوغامىنىڭ مۇشەسى، اوّتونومىيالى رايوندىق فيلوسوفىيا قوغامىنىڭ ورىنبا سار باستىعى، اوّتونومىيالى رايوندىق جازۋىشلار و داعىنىڭ مۇشەسى، اوّتوردىڭ ھېبەكتەرى مەن ھىسىمى «جۇڭگۇ ماماندار سوزدىكى» مەن «جۇڭخۇا اىيگىلى ادامدار سوزدىكىنە» ھنگىزىلدى.

منه، ھىنى باسپامىز اوّتوردىڭ بىلگەرنىدى - كەيىندى جازغان و لەڭدەرىنەن بىرىكتەپ، «ءومر - اي» اتتى جىناعەن و قىرمان قاۋىمغا ۋەسىنپ و تىر.

مازمونى

وُمر

3	ءُومر
4	جارىق دۇنيه
5	ءُومر ھىسىگى
6	ءُومر اسۋى
7	ءُمىت
8	ءُومر زاڭى وسنداي
8	ۋاقىتپەن سىرلاشۇ
12	كۇن ھېكىيپ بارادى
14	ءُومر بەلگىسى
15	ادامدار - اي
16	ۋاقىتقا
17	بولسامداغى
17	ءُومر — ۇرپاق
18	جىل — ۋاقىت ۇشقىنى
19	اجال دەگەن
20	ءُومر سوقپاڭى
21	قاراڭى - جارىق دۇنيه
22	ترلىك
23	دەسمەم
25	سىڭار اققۇ
27	ءُومر دىالەكتىكاسى
30	كى ۋيدىك
31	ءُومر دەگەن

32	ءومر - اي
35	ءېبر بىلەس
40	ءومر — ئولىم دىالوگى

ترنەك اۇھىنەر

45	اناما
46	ۋىستازىما
46	مەكتەبىم
47	امانبۇل
48	لى فىڭىگە
49	ۋەلتتار سارايى
50	بەيچىڭىم
51	سالىيەت
51	ۋلى قورغان
52	يەھىۋان باقشاشى
53	بەيحاى باقشاشى
53	وېعۇر قىزى
54	ساؤزىر
55	دولانالى
56	كۈزۈشى
58	تاستى
59	سىنتاس
60	تۇماندى

ورتا كەزدىك وزانى

63	قار
64	بوز قىراۋ
65	سۇڭى
65	مۇز

مازمۇنى

66	ایاز
67	بۇرقاسىن
68	قس
69	وركەن — بىرس
70	عالىم
71	اقىن جانى
72	ارمان
73	جان ازىعىم
74	اۋېل تاشى
76	كۆز بۇلتى
77	جهىر — اانا
78	شابتىت
78	حۋاڭى
80	بايلىق مەنلىڭ
82	انا ۇسۇتى
83	اقىن اعا
85	اقىن قازاسىنا
86	التباقان
87	كەمپىرقۇساق
88	ماھاببات جىرى
89	ناۋىزىز
90	اكە مەيرى
92	ماي ارائى
93	شۇاق
95	بىنتىماق دىالوگى
98	جىل تۈرالى وي
101	وكتابىر — ۋەلت تاعدىرى
103	كۈكتەم لەبى

104	كەك الادى
106	نالىما
107	اتا مەكەن
108	كىم مىقتى
110	ۇستازبىن
112	تىرنالار
113	سارالا جاپيراققار
114	دۇستاردىڭ داستارقانى
115	سەناما
117	سالتاناتقا
118	ازاماتقا
119	تۈستار
121	قۇتى مەكەن
122	دوس قازاسىنا
125	توي كۈنىنە
126	سالتاناتلىڭ تۈغان كۈنىنە
127	سىخار
127	جۈزدەسکەندە
128	وتسىرىلىڭ نەنى ويلاب
129	عايسىر تارتۇى
131	ويلار، ويلار
132	ساباقتاستار
134	ئېرىز الاۋ
135	دۇستارىم مەنىڭ
136	قازاننىڭ قارا بورانى
137	جاقسى لەپەس — جان ازىعى
139	قورقامىن
140	ھىسىل اعا

142	قۇلازۇ
144	كەتپەڭدەرلىرى
145	بالدىزغا سىر
147	قۇانىپ تۈرمىن
149	ھېلىمەشى
150	اغا قازاسىنا
151	عاسىردىڭ جارقىن تۈلھاسى
152	ساعىنېپ كەلدىم
155	اق اۋلۇيە
156	قاڭ بويىندا
157	ناراتتا تۈرمىن
158	نەمەرەمە
160	عسايىي كوشىل

ومىردىڭ تەرسىكەبىي مۇڭ شاققاندا

163	ۋەرەيلى ئۆس
164	وپلاماعام
165	جۈبای قازاسىنا
166	كۈشىلىم مەنىڭ
167	دوستارغا سىر
168	كوز جاسىم
170	شىدaiين
170	بالامدى اتناندىرغاندا
171	ساپاردان ورالغاندا
172	جالىزدىق
173	ئېرىن ھەلس
175	كەڭىسىڭ بارغاندا
176	ئېرىن قىزىڭ سالىم ايتتى تارباغاناتاي
179	ئېرىن شاشۇ قالدى شاشىلماي

181	قايداسىڭ
183	ساعىندىق انا وزىڭدى
184	هستىدىڭ بە، سەزدىڭ بە؟
186	ۇرپاق — ارمان

هۆرۈپا شابىتتارى

191	كۈن قۇلاب
192	ماركس مەكتەننەدە
193	رەين جانە بەتحوّەن
195	گوللاندىيا جايلاۋى
196	«شىجىڭ بالا» مۇسىنى الدىندا
197	سالىم پارىچ
198	دۇكەننەدە
199	چەرورتا تەڭىزى بويىندا
200	پىسا مۇناراسى
202	داۋىنچىي جانە «مونالىزا»
203	وشېپس الاۋ
206	ۋاتىكاندا
207	ۋەنەتسىادا
208	الپى تاۋلارى
209	موزارت اۋلاسىنداعى وي
211	گەتە ھىكىرىتىكىشى الدىندا

جارىق دۇنيه

215	انا قۇدیرەتى
232	جارىق دۇنيه
244	قاڭىباڭ
252	اق پېرىشتە

عُوْمَر

عُومَر ساعان عاشقپن،
ایتپهسه نهگه جاسایمن؟
ارمانعا بییک اسقپن،
عُباریمدی ساعان اتايمن.

ءومىر

ءومىر ساعان عاشقپىن،
ايىپەسە نەگە جاسايمىن؟
ارمانغا بىيك اسىقپىن،
ءبارىمىدى ساعان اتايىمن.

ھەگىزلىڭ ھەكىن باق پەن سور،
كىندىك باۋى جالعاشقان.
ئىيت جىعىس ئۇسۇپ كۆپ كەزدەر،
ءېرى مەن ئېرى ارباسقان.

بىرەۋگە تارتىساڭ جال - جايا،
بىرەۋدى سولىمەن سىلايسىڭ.
«بارماقتاي باق» قونباسا،
تەزىڭە سالىپ قىنىايىسىڭ.

باسىنا كۇمبەز ورناتقان،
قوشتاسىسا بىرەۋ وزىڭمەن.
وۇقسان - او ئېراق ول داعى،
قاراشانىڭ بوزىمەن . . .

ادامىزات مەيمان جول تارتىقان،
تولقىنىڭمەن المىسىپ.
شالقارىباڭ شەكسىز ول جانقان،
كەلەدى ئۇمىت جارسىپ.